

Aan: [DB van de] Bestuurlijke Regie Groep

Van: secretaris NORA Architectuur Board

**Burgerschap &
Informatiebeleid**
Informatie

Contactpersoon
Michiel Schoo

T 426 6958

Datum
12 november 2012

memo Doorontwikkeling NORA

Aanleiding

Om uitvoering te geven aan de doorontwikkeling van de Nederlandse Overheids Referentie Architectuur (NORA) is in de vorige BRG de governance vastgesteld. In deze memo krijgt u het uitgewerkte voorstel van de werkwijze van de Architectuur Board in de sturing op de doorontwikkeling.

Advies

U wordt gevraagd kennis te nemen van de voorgestelde werkwijze, waarbij zowel de inhoudelijke bijdrage aan de doorontwikkeling, als de governance een *gezamenlijke* verantwoordelijkheid is.

Toelichting

De Bestuurlijke Regiegroep voor Dienstverlening (BRG) is opdrachtgever van de Architectuur Board en tegelijkertijd het escalatieplatform. De Architectuur Board ziet toe op het beheer en op de totstandkoming (doorontwikkeling) van de architectuurproducten, de overzichtskaarten, de katernen en/of de dossiers die gezamenlijk NORA vormen. Namens de BRG vult de Architectuur Board het opdrachtgeverschap voor doorontwikkeling effectief in. De Board is opdrachtgever van de projecten die in dit verband worden opgezet. In de Board worden keuzes gemaakt over de richting waarin de architectuur expertise wordt ingezet en over de termijnen waarop producten geleverd moeten worden en vindt goedkeuring van de te publiceren producten plaats.

Samenstelling van de Architectuur Board

In de Architectuur Board zijn verschillende bestuurslagen en beleidsperspectieven vertegenwoordigd. In verband daarmee heeft de Board de volgende samenstelling:

- Hans Blokpoel (Belastingdienst), namens de Manifestgroep, voorzitter;
- Ron Roozendaal, Rijksoverheid (ICCIO), dossierhouder Architectuur en Standaardisatie;
- Bertine Steenbergen (BZK), penvoerder voor de opdracht voor beheer en doorontwikkeling van de NORA en daarnaast verantwoordelijk voor de coördinatie rond de e-overheid voor burgers;
- Michiel Stal (EL&I), verantwoordelijk voor de coördinatie rond de e-overheid voor bedrijven;
- Bart Drewes (VNG);
- Arianne De Man (IPO);
- Joris van Enst (Unie van Waterschappen).

BZK verzorgt het secretariaat van de Architectuur Board. De leden van de Architectuur Board kunnen optreden als 'eigenaar' of dossierhouder van een onderwerp. De individuele leden kunnen op grond van hun persoonlijke achtergrond of specifieke interesses opwerpen als eerste aanspreekpunt voor een onderwerp. De 'eigenaar' borgt daarmee de belangstelling van de Board voor het onderwerp, niet alleen in de vergaderingen maar ook daarbuiten. De leden van de Architectuur Board treden voor hun zelfgekozen onderwerpen op als sparringpartner voor de projectleiding en kunnen ook in andere overleggen het belang en de zienswijze van de Architectuur Board benadrukken.

Datum
12 november 2012

De Architectuur Board beschikt over drie onafhankelijke adviseurs: Wouter Keller (M&I Argitek en VU), Guido Bayens (Novius) en Marc Lankhorst (Novay). Die adviseren de Board gevraagd en ongevraagd over doorontwikkeling en beheer van de NORA.

Projectleiding

De projectleider NORA vervult een centrale rol in de doorontwikkeling van NORA. Hij ontleent zijn gezag aan de instemming die hij van de Architectuur Board op zijn voorstellen krijgt. De projectleider treedt op als boegbeeld van de NORA, verzorgt de ontwikkeling van nieuwe katernen en legt verbindingen tussen de verschillende katernen. Verder stuurt de projectleider de inrichting van het beheer van NORA aan. Hij stemt voorstellen voor de inhoud van nieuwe katernen en de wijze van ontwikkeling daarvan af met de gebruikersraad NORA. Die voorstellen legt hij ook ter afstemming voor aan de voornoemde externe adviseurs van de Architectuur Board. Het een en ander legt hij formeel ter besluitvorming voor aan de Architectuur Board, aan welke hij ook rapporteert over de voortgang van de doorontwikkeling.

De projectleider onderhoudt daarnaast op structurele basis contact met de secretaris van de Architectuur Board en met de medewerkers die binnen ICTU verantwoordelijk zijn voor het beheer van NORA.

Financiële kaders

BZK stemt middels een jaarlijkse opdrachtbrief aan ICTU ter grootte van € 415.000, tenminste tot en met 2014, de budgetten voor doorontwikkeling en beheer van NORA beschikbaar. ICTU fungeert daarbij, in overleg met BZK als inkoper van de projectleiding, de externe adviseurs en andere benodigde randvoorwaarden. ICTU voorziet in beheer van NORA en faciliteert de benodigde overleggen.

De doorontwikkeling van NORA geschiedt op basis van collegialiteit. De centrale overheid, gemeenten, provincies, waterschappen en grote uitvoerders (verenigd in de Manifestgroep) participeren op gelijkwaardige basis in de doorontwikkeling. De projectleider stelt per onderwerp projectteams samen waarin alle voornoemde partijen (inhoudelijke) inbreng leveren. De inbreng vanuit de overheidspartijen in projecten is niet alleen randvoorwaardelijk voor succes, het is ook te zien als bijdrage van overheden aan doorontwikkeling in natura. Tot op heden is deze werkwijze succesvol.

Inhoud

Bij de inrichting van de besturing van NORA zijn drie onderwerpen voor doorontwikkeling van NORA (en daarmee de scope voor 2012 en deels 2013) vastgelegd. Dat zijn respectievelijk:

- Verbinden (met burgers en bedrijven, met basisregistraties en tussen organisaties),
- Ketenbesturing en

- Beveiliging.

In de toekomst zal de Architectuur Board nieuwe onderwerpen vaststellen.

Mogelijke nieuwe thema's zijn:

- privacy/bescherming van de persoonlijke levenssfeer, mede in relatie tot het rapport iOverheid van de WRR;
- dienstverlening (aan burgers en bedrijven) in breder verband (ook wel deliverance).

De onderwerpen zullen in een jaarlijkse cyclus van plannen en realisatie worden voorgelegd. De plannen worden opgesteld door de projectleider, onderbouwd en aangevuld door wensen vanuit de gebruikersraad.

Datum

12 november 2012

Samenhang in referentiearchitecturen

De NORA kent een aantal 'dochters'. Dat zijn verzamelingen principes en uitspraken die van toepassing zijn in een sector of een domein (zoals GEMMA in het gemeentelijk domein). De NORA-dochters bevatten de relevante inhoud van NORA, aangevuld met detailleringen en uitbreidingen die voor het specifieke domein van toepassing zijn (dochters kunnen dus niet strijdig zijn met NORA).

Het is mogelijk dat bij de uitwerking van de gewenste informatiehuishouding in een domein een strijdigheid met NORA of een van haar dochters aan het licht komt. Mogelijk moet dat leiden tot aanpassing van NORA en/of de dochter. De werkwijze voor een dergelijke aanpassing is beschreven in het strategisch, tactisch en operationeel kader voor het beheer van NORA. Binnen het beheer van NORA wordt ook zicht¹ geboden op alle NORA dochters die beschikbaar zijn.

Andere producten

De Architectuur Board kan ook besluiten nemen over de methoden, technieken en hulpmiddelen voor ontwikkeling en beheer van architecturen. Uitgangspunt hierbij is dat op verschillende (architectuur)niveaus op dezelfde manier wordt gewerkt. De Architectuur Board stelt dit soort zaken vast op aangeven uit programma en/of beheer dan wel indien hiervoor het verzoek wordt gedaan door de gebruikersraad.

Proces van doorontwikkeling

NORA zal als een volwassen referentiearchitectuur ruimte moeten bieden aan verdere ontwikkeling en uitbreiding. Globaal komt de agenda voor doorontwikkeling tot stand langs vier verschillende routes.

Sectoren/dochters

De betrokken partijen kunnen in de Gebruikersraad afzonderlijk of gezamenlijk onderwerpen aandragen en prioriteiten benoemen. Daarnaast vormen de wijzigingsverzoeken die NORA beheer bereiken een voorraadagenda waaruit geprioriteerd kan worden.

Bestuurlijke inzichten

Zowel de externe adviseurs als de individuele leden van de Architectuur Board kunnen onderwerpen voor doorontwikkeling expliciteren .

Europese verkenningen

De Europese Commissie heeft een actie onderkend waarin de conformiteit van de nationale interoperabiliteits raamwerken (NIF's) met het Europese Interoperabiliteits Raamwerk (EIF) wordt getoetst. Nederland is aangesloten bij deze actie en BZK zal vanuit haar rol als 'eigenaar' van NORA in dialoog gaan met de commissie over de conformiteit van NORA aan het EIF.

¹ http://www.noraonline.nl/wiki/NORA_dochters

Private sector

De private sector heeft vanuit twee rollen belang bij NORA:

- als (strategisch en tactisch) adviseur;
- als (mede)ontwikkelaar.

Daarom heeft de private sector ook de gelegenheid om onderwerpen voor doorontwikkeling aan te reiken. Dat krijgt zijn vorm door participatie van (een vertegenwoordiging van) de private sector in de gebruikersraad.

Formele besluitvorming over doorontwikkeling vindt plaats in de Architectuur Board, op basis van projectvoorstellen (die de secretaris van de Architectuur Board en de projectleider samen uitwerken).

Vaststelling van architectuur

De katernen van NORA krijgen hun formele status door vaststelling in de Architectuur Board. Bij de voorlegging van nieuwe versies van (onderdelen van de NORA) gaat tevens een notitie die de uitkomst van de bespreking over het voorliggende document met de Gebruikersraad en met de externe adviseurs weergeeft.

De wijzigingen die vanuit beheer op de bestaande onderdelen van NORA worden aangebracht legt de beheerorganisatie periodiek ter vaststelling voor aan de Architectuur Board. De wijzigingen vanuit beheer zijn pas van kracht na goedkeuring ervan in de Architectuur Board.

Ter bekrachtiging worden de nieuwe versies van (onderdelen van) NORA via het Forum Standaardisatie voorgelegd aan het College Standaardisatie, die daarmee over NORA kunnen adviseren. Het aanbieden van NORA aan Forum en College vergroot de zichtbaarheid en het draagvlak. Daarnaast kan het College NORA blijvend in de context van bestuursafspraken bekrachtigen. Niet alleen heeft NORA de facto dezelfde werking als een standaard die op de lijst van het College is gezet, ook biedt NORA een plek waar de samenhang tussen standaarden beschreven kan worden.